

12.

Rozporządzenie Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministra b. Dzielnicy Pruskiej

z dnia 20 grudnia 1920 roku

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli, dyrektorów, instruktorów państwowych szkół zawodowych oraz seminarjów dla nauczycieli szkół zawodowych.

Na mocy art. 12 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 435) zarządza się co następuje:

§ 1. Za średnie szkoły zawodowe w rozumieniu ustawy o uposażeniu nauczycielstwa szkół zawodowych należy uważać te szkoły zawodowe, w których warunkiem przyjęcia jest ukończenie conajmniej trzech klas szkoły średniej ogólnokształcącej, lub conajmniej sześciu oddziałów szkoły powszechnej, albo szkół równorzędnych na obszarach b. zaboru austriackiego i b. dzielnicy pruskiej; za niższe zaś—te szkoły zawodowe, w których warunkiem przyjęcia jest wykształcenie niższe, niż wyżej wymienione.

Do art. 1 i 2 ustawy.

§ 2. Jako przedmioty zawodowe w rozumieniu ustawy o uposażeniu nauczycielstwa szkół zawodowych należy uważać przedmioty, wymienione w grupie IV § 10 niniejszego rozporządzenia i następujące przedmioty z grup I i III: pisanie na maszynie, praca ręczna i praca w warsztatach, rysunek odręczny elementarny, rzeźba elementarna, stenografia, rysunek techniczny zawodowy w szkołach niższych, rysunek techniczny elementarny w szkołach średnich, rysunek artystyczny zawodowy i rzeźba zawodowa w szkołach niższych i średnich. Inne zaś przedmioty z grup: I i III oraz przedmioty grupy II należy uważać jako ogólnokształcące i pomocnicze.

§ 3. Wszystkim nauczycielom przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w państwowych niższych szkołach zawodowych należy się równoważnik pieniężny wzamian gruntu i opału, stosownie do art. 8 i 9 ustawy o uposażeniu nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych (Dz. Ust. Rz. P. № 65, poz. 434). Wysokość równoważnika opałowego określać będzie corocznie dla każdej ze szkół Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie wniosku, który składa w drodze służbowej dyrektor szkoły [po zasięgnięciu opinii właściwej izby skarbowej lub dyrekcji skarbu.

§ 4. We wszystkich państwowych szkołach i seminarjach zawodowych należy pod względem uposażenia za nauczycieli przedmiotów zawodowych, mających kwalifikacje, wymagane dla nauczycieli szkół średnich, uważać tych nauczycieli:

- a) którzy posiadają świadectwo ukończenia studjów, zakończonych przepisaniem egzaminami, w jednej ze szkół wyższych, wymienionych w art. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 77 poz. 521);
- b) którzy posiadają świadectwo studjów częściowych w szkołach wymienionych w punkcie a), o ile Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna studja te za wystarczające;
- c) którzy posiadają świadectwo ukończenia specjalnych szkół zawodowych, które Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Pu-

blicznego uzna za dające dostateczne wykształcenie do nauczania przedmiotów specjalnych.

§ 5. Etatowi nauczyciele przedmiotów zawodowych, którzy nie mają formalnych pełnych kwalifikacji nauczycieli szkół średnich, byli jednak przed wejściem w życie ustawy o uposażeniu zrównani co do stanowiska służbowego, rangi i uposażenia z nauczycielami szkół średnich ogólnokształcących, posiadających pełne kwalifikacje, — mają prawo do pełnych dodatków za studia wyższe, stosownie do art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 433).

§ 6. Ci uczący rzemiosł i umiejętności zawodowych, którzy nie posiadają kwalifikacji nauczycieli szkół średnich, powinni być, o ile zajmują stanowiska etatowe, uważani za instruktorów i pobierać będą uposażenie według art. 5 ustawy i § 13 niniejszego rozporządzenia; o ile zaś zatrudnieni są kontraktowo, to będą wynagradzani jak uczący odpowiedniej grupy przedmiotów (§§ 10, 17 i 19 nin. rozp.).

§ 7. Przy obliczaniu dodatku za kierownictwo dyrektorów wielowydziałowych średnich szkół zawodowych kierownictwo każdego dodatkowego, ponad pierwszy, wydziału zalicza się jako dwie lekcje nadliczbowe grupy IV (§ 17 nin. rozp.), najwyższe jednak wynagrodzenie za kierownictwo wszystkich dodatkowych wydziałów nie może przekroczyć wynagrodzenia za sześć lekcji nadliczbowych grupy IV. Ten sam sposób obliczania dodatku za kierownictwo stosuje się, jeżeli ze średnią szkołą zawodową połączona jest niższa zawodowa, lub gdy przy szkole zawodowej niższej istnieje wydział średniej szkoły zawodowej albo szkoła doksztalająca pod zarządem jednego dyrektora.

Szkoły zawodowe niższe dla kilku zawodów oraz wszystkie szkoły kobiece uważane są niezależnie od liczby oddziałów jako szkoły jednowydziałowe.

§ 8. W tych niższych szkołach zawodowych, na których czele stoją nie dyrektorzy, lecz kierownicy, posiadający kwalifikacje nie wyższe, niż instruktorzy, uposażenie kierownika szkoły równa się uposażeniu instruktorów z pełną kwalifikacją według art. 5 ustawy i § 13 niniejszego rozporządzenia z doliczeniem jednego tysiąca pięciuset marek polskich miesięcznie za kierownictwo szkoły.

Kierownicy państwowych szkół doksztalających na obszarze b. dzielnicy pruskiej, którzy pełnią urząd kierownictwa obok stałego innego zajęcia, pobierają za kierownictwo jednej lub dwu klas wynagrodzenie, równające się płacy za trzy lekcje nadliczbowe grupy III (§ 17 nin. rozp.), a za kierownictwo każdej następnej klasy — jak za jedną lekcję nadliczbową grupy III z tem zastrzeżeniem, że najwyższe wynagrodzenie za kierownictwo szkoły z wielu klasami nie może przekroczyć wynagrodzenia za osiem lekcji nadliczbowych.

Do art. 5 ustawy.

§ 9. Przy określaniu kwalifikacji instruktorów za praktykę zawodową uważać należy zarówno praktykę w zakładach przemysłowych, jak prace w charakterze przodownika lub instruktora w szkołach zawodowych, wykonywaną przed wejściem ustawy w życie.

Do art. 6 ustawy.

§ 10. We wszystkich państwowych szkołach i seminarjach zawodowych etatowi nauczyciele bez różnicy kwalifikacji obowiązani są za wyna-

grodzenie etatowe udzielać maksymalnej liczby tygodniowo i poprawiać odnoszące się do tych lekcji wypracowania.

Maksymalna liczba lekcji do czasu określenia jej w pragmatyce służbowej wynosić powinna:

- a) w grupie I, obejmującej: kaligrafię, pisanie na maszynie, pracę ręczną i pracę w warsztatach, rysunek odręczny elementarny, rzeźbę elementarną, gimnastykę, śpiew, muzykę — dwadzieścia cztery lekcje tygodniowo;
- b) w grupie II, obejmującej: religję, historję, geografję ogólną, higienę ogólną — dwadzieścia lekcji tygodniowo;
- c) w grupie III, obejmującej: języki, matematykę, fizykę, chemję, ogólną, przyrodę; zajęcia w pracowniach: fizycznej, chemicznej ogólnej i przyrodniczej; stenografję, rysunek zawodowy techniczny w szkołach niższych, rysunek techniczny elementarny w szkołach średnich (geometrię wykreslną, szkicowanie oraz kreślenie obiektów maszynowych i budowlanych z natury), rysunek zawodowy artystyczny i rzeźba zawodowa w szkołach niższych i średnich — osiemnaście lekcji tygodniowo;
- d) w grupie IV, obejmującej przedmioty zawodowe specjalne (podstawy teoretyczne przedmiotów specjalnych, przedmioty konstrukcyjne, technologiczne, miernicze, agrotechniczne, nauki prawne handlowe, administracyjne, kalkulacja, zajęcia rysunkowe i laboratoryjne z przedmiotów specjalnych, przedmioty artystyczne oraz zajęcia z tych przedmiotów, o ile są połączone z projektowaniem; higiena zawodowa) — szesnaście lekcji tygodniowo.

Jeżeli nauczyciel uczy paru przedmiotów, należących do różnych grup, to obowiązującą go liczbę lekcji należy obliczać, przyjmując, że dwadzieścia cztery lekcje grupy I równoznaczne są dwudziestu lekcjom grupy II, osiemnastu lekcjom grupy III i szesnastu lekcjom grupy IV.

§ 11. We wszystkich państwowych szkołach i seminarjach zawodowych nauczycielom etatowym i kontraktowym (nadetatowym) bez różnicy kwalifikacji zalicza się przy określaniu zajęć obowiązkowych i liczby lekcji nadliczbowych, względnie lekcji płatnych kontraktowo niżej wymienione zajęcia szkolne, nie będące lekcjami, według następujących norm: zawiadywanie zbiorami przyrodniczymi — jako dwie lekcje tygodniowo grupy III. Zawiadywanie zbiorami i pracownią fizyczną — jako trzy lekcje grupy III. Zawiadywanie pracownią chemiczną ogólną w szkołach, gdzie chemja jest nauką ogólną pomocniczą — jako półtorej lekcji tygodniowo grupy III, w szkołach zaś specjalnych — jako trzy lekcje grupy III.

Zawiadywanie laboratorjami specjalnemi, nadzór techniczny nad warsztatami i zakładami maszynowemi, kierownictwo sklepu wzorowego w szkołach kupieckich zalicza się według decyzji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego najwyżej jako 6 lekcji tygodniowo grupy IV, zależnie od wielkości i rodzaju laboratorjów, zakładów i sklepów. Zawiadywanie zbiorami do przedmiotów specjalnych i artystycznych zalicza się według decyzji tegoż Ministerstwa najwyżej jako dwie lekcje tygodniowo grupy IV, zależnie od wielkości i rodzaju zbiorów. Zarządzanie biblioteką szkolną — najwyżej jako trzy lekcje grupy III zależnie od wielkości. Opiekę nad uczniami zalicza się indywidualnie dla każdej szkoły, zależnie od jej rodzaju według decyzji tegoż Ministerstwa — najwyżej jako sześć lekcji tygodniowo grupy II.

Księdom-prefektom zalicza się, jako dwie lekcje tygodniowo grupy II, odprawianie nabożeństw szkolnych i wygłaszanie nauk w dni świąteczne, o ile nabożeństwa te odprawia się conajmniej we wszystkie niedziele, przypadające w roku szkolnym.

§ 12. We wszystkich państwowych szkołach i seminarjach zawodowych pomoc kancelaryjną, udzielaną przez nauczyciela w braku stałego sekretarza zalicza się, jako cztery lekcje tygodniowo grupy II przy normalnej ilości klas; w szkołach zaś z klasami równoległymi dolicza się za każdą klasę równoległą po pół lekcji tygodniowo, najwyżej jednak do ogólnej ilości ośmiu godzin tygodniowo grupy II. Nauczycielowi, spełniającemu czynności pomocnika kancelaryjnego, nie można powierzać stanowiska opiekuna klasy.

§ 13. Instruktorzy państwowych szkół zawodowych średnich i niższych oraz seminarjów dla nauczycieli szkół zawodowych, do czasu ustalenia ich obowiązków przez pragmatykę służbową, obowiązani są za wynagrodzenie etatowe, określone art. 5 ustawy, do trzydziestu sześciu godzin całkowitych (sześćdziesiąt minut) zajęć. Ewentualne godziny nadliczbowe liczone są jako lekcje grupy I, przyjmując, że jedna godzina całkowita równa się jednej lekcji (§ 17 nin. rozp.).

§ 14. We wszystkich szkołach zawodowych nauczyciel etatowy, pełniący czynności kierownika warsztatu, do czasu ustalenia jego obowiązków w pragmatyce służbowej, obowiązany jest za wynagrodzenie etatowe kierować nauką w warsztatach i udzielać lekcji, związanych z pracą warsztatów. Obowiązki jego określa ściślej regulamin, zatwierdzony przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Za nadzór techniczny i zarząd warsztatów dolicza się, w myśl § 11 nin. rozp., najwyżej sześć lekcji grupy IV, płatnych jako nadliczbowe, według decyzji tegoż Ministerstwa. Kierownik warsztatu nie może pełnić obowiązków opiekuna klasy.

§ 15. Nauczyciel państwowej szkoły zawodowej średniej, któremu powierzono kierownictwo jednego wydziału szkoły, do czasu określenia jego obowiązków w pragmatyce służbowej obowiązany jest za wynagrodzenie etatowe łącznie z dodatkiem, określonym w art. 3 ustawy, zawiadywać wydziałem oraz udzielać najwyżej trzy lekcje tygodniowo. Kierownik wydziału nie może pełnić obowiązków opiekuna klasy.

§ 16. Dyrektor szkoły zawodowej średniej i niższej lub seminarjum dla nauczycieli szkół zawodowych, do czasu określenia jego obowiązków w pragmatyce służbowej, obowiązany jest za wynagrodzenie etatowe, określone w art. 2 ustawy i § 7 nin. rozp. zarządzać szkołą i udzielać najwyżej trzy lekcje tygodniowo.

§ 17. We wszystkich państwowych szkołach zawodowych i seminarjach dla nauczycieli szkół zawodowych wynagrodzenie za jedną lekcję nadliczbową w tygodniu, względnie równoważne z jedną lekcją zajęcia nadliczbowe dla tych nauczycieli etatowych, którzy pobierają uposażenie według norm dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących, składa się z wynagrodzenia zasadniczego i z uzupełnienia.

Wynagrodzenie zasadnicze miesięcznie wynosi:

dla grupy I przedmiotów, z wyjątkiem rysunków odręcznych elementarnych i rzeźby elementarnej	90 marek pol.
„ „ II oraz rysunków elementarnych i rzeźby elementarnej	120 „ „
„ „ III	150 „ „
„ „ IV	180 „ „

W okresie pobierania dodatku drożyznianego przez funkcjonariuszów państwowych i nauczycieli do powyżej określonego wynagrodzenia zasadniczego doliczać się będzie uzupełnienie równe w markach polskich $\frac{2}{3}$ czę-

ściom każdoczesnych mnożników, ustanowionych dla obliczania dodatku drożźnianego w poszczególnych klasach miejscowości (art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. Nr. 65, poz. 429), z tem jednak, że w klasie IV i V miejscowości uzupełnienie to będzie jednakowe, a mianowicie: takie, jak w IV klasie miejscowości.

Wynagrodzenie za lekcje nadliczbowe wypłacane będzie w ratach miesięcznych z dołu tylko za czas faktycznego zatrudnienia nauczyciela, nie odliczając ferji świątecznych, o ile zaś zatrudnienie-takie trwało przez przeciąg całego roku szkolnego — za całe dziesięć miesięcy.

§ 18. Etatowi nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących w państwowych szkołach zawodowych niższych, pobierający uposażenie według norm dla nauczycieli, publicznych szkół powszechnych, nie posiadających studjów wyższych — pobierać będą za każdą lekcję nadliczbową w tygodniu, bez względu na grupę, do której należy przedmiot lekcją tą objęty — w myśl art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 434)—po pięćdziesiąt marek polskich miesięcznie, płatnych z dołu za czas rzeczywistego zatrudnienia, nie obliczając ferji świątecznych; przy pracy zaś, trwającej cały rok szkolny — za dziesięć miesięcy.

Do art. 7 ustawy.

§ 19. Wynagrodzenie miesięczne nauczyciela kontraktowego (nadetatowego) we wszystkich państwowych szkołach i seminarjach zawodowych za jedną lekcję w tygodniu równa się ilorazowi, wynikającemu z podzielenia sumy każdoczesnego miesięcznego uposażenia odpowiedniego nauczyciela etatowego o tych samych warunkach wykształcenia, lat pracy, stanu rodzinnego i tej samej klasy miejscowości przez:

28	dla grupy I	przedmiotów, z wyjątkiem rysunków elementarnych i rzeźby elementarnej;
24	" "	II przedmiotów oraz elementarnych rysunków i rzeźby;
22	" "	III "
20	" "	IV "

W wypadkach wyjątkowych dla wybitnych specjalistów dzielnik można zmniejszyć aż do liczby równej maksymalnej liczbie lekcji, która obowiązuje dla właściwej grupy przedmiotów (§ 10 nin. rozp.).

O ile nauczyciel zatrudniony w szkole kontraktowo jest równocześnie funkcjonariuszem państwowym, pobierającym stałe uposażenie z funduszków państwowych lub funkcjonariuszem emerytowanym, to otrzymuje wynagrodzenie według norm ustanowionych za godziny nadliczbowe (§§ 17 i 18 nin. rozp.).

Nauczycieli kontraktowych i ich wynagrodzenie zatwierdza Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub właściwa władza asygnująca—na wniosek dyrekcji szkoły, która na zasadzie przedstawionych dokumentów zestawia dane co do dodatku za studja wyższe i lata pracy zgodnie z ustawą o uposażeniu nauczycieli szkół zawodowych i niniejszem rozporządzeniem. Nauczycieli kontraktowych powołuje się na jeden rok szkolny pod warunkiem, że wynagrodzenie ich wypłacane będzie co miesiąc z dołu tylko za czas rzeczywistego zatrudnienia, nie odliczając jednak ferji świątecznych, o ile zaś zatrudnienie to trwało przez cały rok szkolny, to będzie wypłacane również za czas ferji letnich.

§ 20. Nauczyciele kontraktowi, pracujący w pracowniach szkół średnich zawodowych, jako asystenci pobierają całkowite wynagrodzenie nauczycieli, o ile są zajęci przez cały czas nauki dziennej w szkole; o ile ich zajęcia wynoszą mniej, niż osiemnaście godzin całkowitych (sześćdziesiąt minut tygodniowo, to pobierają jedną trzecią uposażenia nauczyciela; o ile

zajęcia ich wynoszą od osiemnastu do trzydziestu godzin całkowitych tygodniowo, pobierają dwie trzecie części tegoż wynagrodzenia.

Przepis ten nie dotyczy zawodowców, którzy pracują jako laboranci i pobierać powinni—w myśl rozporządzenia ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 1920 r. (№ 77, poz. 520) — płacę szóstego stopnia dla funkcjonariuszów niższych.

Do art. 9 ustawy.

§ 21. Wymiar dodatku za wysługę lat dla etatowych nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących w niższych szkołach zawodowych należy do władz asygnujących, które w tym przedmiocie zastosowują ustawę o uposażeniu nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 434) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 77, poz. 521).

Wymiar dodatku za wysługę lat dla etatowych nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących w państwowych średnich szkołach zawodowych i seminarjach dla nauczycieli szkół zawodowych należy do władz asygnujących, które powinny stosować ustawę o uposażeniu nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 433) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 77, poz. 521). W celu zaliczania lat pracy będą przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz przy władzach asygnujących utworzone komisje weryfikacyjne.

Wymiar dodatku za wysługę lat dla etatowych nauczycieli przedmiotów zawodowych i dyrektorów wszystkich państwowych szkół zawodowych należy do Ministerstwa i władz asygnujących. W celu zaliczenia ich lat pracy mają być przy Ministerstwie i przy władzach asygnujących utworzone komisje weryfikacyjne — w myśl cytowanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r.

Nauczycielom przedmiotów zawodowych i dyrektorom szkół zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich zalicza się lata pracy w zawodzie nauczycielskim — według przepisów zawartych w art. 14 ustawy o uposażeniu nauczycieli szkół średnich z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. № 65, poz. 433), lata zaś pracy w zawodzie specjalnym, uzdalniającym do pracy nauczycielskiej w szkole zawodowej — według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. Względem etatowych dyrektorów, kierowników wydziałów i nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy przed wejściem ustawy o uposażeniu w życie byli już w służbie państwowej polskiej, a na stanowiska swe byli powołani przez władze zaborcze — mają być stosowane w zakresie wymiaru uposażenia §§ 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia do ustawy o uposażeniu nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących z tem uzupełnieniem, że ma być im zaliczona ta liczba lat pracy zawodowej przemysłowej, którą już przyznano im w dekretach nominacyjnych władz zaborczych, o uwzględnienie zaś ewentualnej większej liczby lat pracy zawodowej interesowani powinni zwracać się do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w drodze służbowej. Władze asygnujące powinny do podań tych petentów dołączać opinię komisji weryfikacyjnej, funkcjonującej przy tych władzach.

Wymiar dodatku za wysługę lat dla etatowych instruktorów we wszystkich państwowych szkołach zawodowych należy do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz władz asygnujących, przy których w tym celu mają być utworzone komisje weryfikacyjne, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r.

Przy zaliczaniu instruktorom etatowym dodatków za wysługę lat w służbie państwowej polskiej należy lata te zaliczyć, podobnie jak nauczycielom, od początku rozpoczęcia służby.

---

§ 22. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1920 r.

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Skarbu:

Steczkowski

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

M. Rataj

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski
